

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

VOLCHUKOVA Viktoriia Mykolayivna – Ph.D. in Art History, Associate Professor of the Department of Choreography of H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Circle of scientific interests: choreographic art, choreographic pedagogy.

TISHCHENKO Olena Mykolayivna – Candidate of Pedagogic sciences, Assistant Professor of the Department of Choreography of H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Circle of scientific interests: choreographic art, choreographic pedagogy.

Стаття надійшла до редакції 20.01.2022 р.

УДК 378

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-203-51-56

ГАБОРЕЦЬ Ольга Андріївна –

доктор філософії, асистент кафедри фундаментальних дисциплін Донецького національного медичного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7791-6795>

e-mail: olga-gaborets@ukr.net

ДУДИНА Оксана Валеріївна –

кандидат педагогічних наук, викладач кафедри мовних та гуманітарних дисциплін № 2 Донецького національного медичного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0405-5837>

e-mail: rexiff@ukr.net

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Інтенсивність зростання інформаційного потоку, темпи науково-технічного прогресу та глибина суспільних запитів на конкурентоспроможного спеціаліста вимагають від закладів вищої освіти (ЗВО), медичних зокрема, підготовки фахівця, здатного володіти широким світоглядом, ефективно інтегрувати свій потенціал у діяльність, відповідати сучасному рівню розвитку науки та вимогам суспільства, здатного до саморозвитку та самовдосконалення, використовуючи інноваційні інформаційні технології упродовж всього життя.

Сучасна освітня парадигма спрямована на пошук інноваційних підходів щодо науково обґрунтованого та послідовного організаційно-педагогічного забезпечення її розвитку. Одним із шляхів реалізації поставлених завдань є послідовне запровадження ефективних педагогічних умов, які забезпечать готовність майбутніх лікарів до розвитку самовдосконалення засобами інформаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблеми педагогічних умов розвитку самовдосконалення спеціалістів присвятили свої роботи ряд вітчизняних вчених, таких як А. Алексюк, В. Андреев, А. Аюрзанайн, Л. Борисюк, М. Боритко, Ю. Бохан, А. Варданян, Б. Гершунський, С. Гончаренко, І. Гуменна, Т. Гуцан. Проте, аналіз літературних розвідок показує, що

проблемі розвитку самовдосконалення майбутніх лікарів засобами ІТ було приділено вкрай недостатньо уваги й розв'язання даної проблеми потребує її глибшого та ґрунтовного дослідження.

Мета статті – обґрунтувати педагогічні умови формування самовдосконалення майбутніх лікарів засобами ІТ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток готовності до самовдосконалення майбутніх лікарів засобами ІТ є досить складним процесом, результативність якого залежить від запровадження та дотримання певних педагогічних умов.

Поняття «педагогічні умови» стосується різних аспектів усіх складових процесу навчання, виховання і розвитку: цілей, змісту, принципів, методів, форм, засобів тощо. Воно може вживатися стосовно цілісного навчально-виховного процесу при характеристиці педагогічної системи або окремих її сторін чи елементів. Як правило, під педагогічними умовами розуміють такі, що спеціально створюються в освітньому процесі з метою підвищення його ефективності або реалізації певних інновацій.

Питання щодо педагогічних умов стали предметом уваги багатьох дослідників. Важливим для нашого дослідження розвитку самовдосконалення майбутніх лікарів засобами інформаційних технологій представляється аналіз цілої низки наукових робіт, в яких розглядалися педагогічні умови розвитку й

формування різнобічних аспектів професійної підготовки саме майбутніх лікарів. Так, О. Федорова педагогічні умови визначає як сукупність об'єктивних можливостей змісту навчання, методів, організаційних форм та матеріальних можливостей її здійснення, що забезпечують успішне вирішення поставленого завдання [4].

Науковці А. Алексюк, А. Аюрзанайн, П. Підкасистий стверджують, що педагогічні умови впливають на процес досягнення мети, при цьому поділяють їх на: а) зовнішні: позитивні відносини викладача і студента; об'єктивність оцінки навчального процесу; місце навчання, приміщення, клімат тощо; б) внутрішні (індивідуальні): індивідуальні властивості студентів (стан здоров'я, властивості характеру, досвід, уміння, навички, мотивація тощо) [1].

Натомість М. Демячук, педагогічними умовами реалізації компетентнісного підходу в підготовці майбутніх бакалаврів сестринської справи визначив: створення мотиваційно-ціннісного середовища в навчальному процесі задля вироблення у студентів ціннісного ставлення до опанування фахом бакалавра медсестринської справи, спрямування майбутніх бакалаврів медсестринства на розширення когнітивної складової професійного світогляду на основі вивчення дисциплін "Історія медицини та медсестринства" і "Медсестринська етика та деонтологія", організація самоосвітньої діяльності й вироблення у студентів умінь і навичок етичнодеонтологічної поведінки як ціннісного надбання особистості майбутнього бакалавра медсестринської справи [2].

Застосування системного підходу в порівнянні професійної підготовки в галузі медицини спонукає до пошуку та ефективного вдосконалення вітчизняної системи підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі медицини, що сприятиме економічному розвитку країни та її представленні на світовому ринку праці [3].

Обґрунтування педагогічних умов розвитку самовдосконалення майбутніх лікарів засобами інформаційних технологій відбудеться з урахуванням сутності характеристики таких методологічних підходів, як: аксіологічний, особистісно зорієнтований, суб'єктний, діяльнісний.

Аксіологічний підхід в контексті нашого дослідження – це процес формування особистості, орієнтованої на найвищі професійні досягнення і професійного самовдосконалення особистості, професіоналізм пов'язується з високим рівнем готовності до систематичного професійного саморозвитку.

Особистісно зорієнтований підхід – це цілеспрямований, планомірний, спеціально

організований педагогічний прогрес, який базується на урахуванні особистісних якостей та інтересів студентів і сприяє подальшому їх розвитку.

Діяльнісний підхід доводить, що результати підготовки майбутніх фахівців до безперервного професійного саморозвитку помітні лише упродовж діяльності.

Суб'єктний підхід – це пошук шляхів формування творчої особистості, її спрямованості на віднаходження нового, нестандартного у всіх сферах діяльності людини, розвиток творчих можливостей за допомогою спеціальних технологій.

Визначені нами педагогічні умови перебувають у тісному взаємозв'язку між собою та разом спрямовані на досягнення поставленої мети, а саме формування самовдосконалення майбутніх лікарів засобами інформаційних технологій. Розглянемо детальніше кожен з педагогічних умов, націлених на використання інформаційних технологій майбутніми лікарями як засобу самовдосконалення.

Перша педагогічна умова – це формування середовища націленого на посилення мотивації майбутніх лікарів до використання інформаційних технологій в навчанні та професійній діяльності.

Мотивація майбутнього лікаря до використання ІТ в навчанні та професійній діяльності має два важливих компоненти:

1) внутрішня мотивація студента-медика – стійкий мотив «йти в ногу з часом» – безпосередньо пов'язана зі змістом професійної діяльності й базується на стійкій потребі використовувати сучасні ІТ в медицині для оптимізації роботи лікарів, інформаційні системи для покращення якості та ефективності надання медичної допомоги пацієнтам;

2) зовнішня мотивація майбутнього лікаря до використання ІТ зумовлене обставинами, які безпосередньо не пов'язані з професійною діяльністю, наприклад, потреба у самовдосконаленні, самоствердженні, соціальному престижі, фінансовому благополуччі, мотиви визнання медичною та науковою спільнотою.

Отже, мотивацією професійного самовдосконалення фахівця є сукупність усіх спонукань та умов, що детермінують, спрямовують і регулюють процес професійного самовдосконалення.

Професійне самовдосконалення базується на досить складній системі мотивів і зумовлене різними джерелами активності. Рушійною силою та провідним джерелом розвитку фахівця є потреба в самозміні й самовдосконаленні, що зумовлена суперечностями між мотивами власної професійної діяльності та метою її досягнення в оновлених умовах. Забезпечити

спрямування мотиву на мету – значить викликати дійсну потребу в самовдосконаленні з урахуванням аксіологічного підходу.

Друга педагогічна умова – це забезпечення навчального процесу штатом викладачів з потужною практичною підготовкою до використання ІТ в освітньому процесі. Ця умова виокремлена з метою забезпечення організаційно-педагогічного супроводу освітнього процесу в закладах вищої медичної освіти, які здійснюють підготовку майбутніх лікарів, спрямованого на формування розвитку самовдосконалення студентів-медиків із використанням інформаційних технологій. При виокремленні цієї педагогічної умови нами використано суб'єктний підхід та враховано той факт, що пандемія COVID-19 змінила темп та ритм життя у всіх сферах економічного, духовного, освітнього просторів. Поширення хвороби спонукало уряди багатьох країн світу перевести освітній процес на дистанційну форму. Значна частина закладів вищої освіти у світі перейшла на дистанційну форму освіти. В Україні також в закладах вищої освіти було запроваджено дистанційне навчання. На сьогодні дистанційне навчання є однією з провідних світових тенденцій в освіті – ця технологія реалізує принцип безперервної освіти та здатна задовольнити постійно зростаючий попит на знання в інформаційному суспільстві.

Викладачі дисциплін блоку професійної підготовки у медичному ЗВО переважно не є фахівцями з ІТ, тому потребують спеціальної підготовки до використання інформаційних технологій в освітньому процесі.

Аналіз літературних розвідок та ресурсів мережі Інтернет свідчить, що переважно науковцями й педагогами-практиками розроблялися проблеми підготовки практикуючих та майбутніх учителів різних спеціальностей в педагогічних ЗВО, викладачів вищих технічних, економічних ЗВО, а питання спеціальної підготовки викладачів медичних ЗВО до використання інформаційних технологій у процесі формування розвитку самовдосконалення студентів-медиків ґрунтовно та систематично не вивчалось. На нашу думку, головна причина в тому, що така підготовка досить трудомістка, вимагає розроблення нових методів і організаційних форм роботи із викладачами, пошук яких ще тільки починається, водночас розробка моделей такої підготовки викладачів украй актуальна.

Ідея про необхідність науково-методичної підготовки викладачів до використання інформаційних технологій в освітньому процесі, яка будується на базі набутих компетентностей у сфері використання ІТ, сама по собі не нова. Більше того, для такої підготовки можна використовувати багато

методичних матеріалів із уже існуючих і названих нами методик; певні курси, тренінги, семінари, конференції, а також різноманітні наукові статті, методичні матеріали, монографії, посібники, відеоматеріали на YouTube пропонують ресурси Інтернет; корисними є послуги та ресурси Центру комп'ютерного навчання «Семіком» <http://www.semi.com.ua/>, Центру бізнес-технологій та комп'ютерного навчання <http://kdm-kursi.com.ua/>, Центру комп'ютерного навчання «Перспектива-XXI століття» <http://www.xxi.kiev.ua/>, Центру комп'ютерного навчання «Лорос» <https://lgs.lviv.ua/>, які пропонують віртуальне навчання, тобто, дистанційно пройти підготовку до використання веб-технологій в освітньому процесі. Але наголосимо, що такі курси потребують від викладачів відносно багато часу, є досить дорогими, що теж не варто ігнорувати, та й зорієнтовані вони значною мірою на викладачів-професіоналів у галузі комп'ютерної техніки.

Отже, друга пропонована умова передбачає організацію спеціальної науково-методичної підготовки викладачів до використання веб-технологій в освітньому процесі в самому ЗВО, зокрема, на його кафедрах. Така підготовка має бути цілісним динамічним процесом надання теоретичної та практичної допомоги викладачам у використанні веб-технологій для організації навчання майбутніх лікарів, заснованої на досягненнях науки, передового педагогічного досвіду й на конкретному аналізі освітнього процесу ЗВО як системи дій і заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації та професійної майстерності кожного викладача. Доцільно виділити такі форми спеціальної науково-методичної підготовки викладачів до використання інформаційних технологій в освітньому процесі: індивідуальна, колективна та самоосвітня, які лише відрізняються між собою використовуваними способами, прийомами й методиками, але мають один вектор – удосконалення професійно-педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників медичних ЗВО в цілому.

Індивідуальна форма підготовки передбачає індивідуальні консультації, зокрема, віртуальні (електронна пошта, чати, соціальні мережі тощо), щодо використання інформаційних технологій, вивчення досвіду викладачів дисциплін комп'ютерного циклу, бесіди, обговорення сучасних ІТ в освітньому процесі, способи створення електронних навчально-методичних комплексів, електронних підручників, посібників, пакету презентацій чи відеоуроків тощо. Колективна форма підготовки передбачає організацію та

проведення відкритих занять з використанням ІТ взаємовідвідування занять, семінарів-практикумів, експрес-курсів типу «Інформаційні технології в освітньому процесі», методичних рад, науково-методичних семінарів, педагогічних читань, науково-практичних конференцій, зокрема, Інтернет-конференцій, створення творчих груп (до 10 осіб) із теоретично та практично підготовлених викладачів, які працюватимуть над розв'язуванням проблеми використання інформаційних технологій в освітньому процесі для формування розвитку самовдосконалення майбутніх сімейних лікарів та ділитимуться досвідом з іншими викладачами ЗВО (факультету, кафедри).

В рамках проблеми дослідження спеціальна науково-методична підготовка викладачів до використання інформаційних технологій у процесі формування розвитку самовдосконалення майбутніх лікарів:

- організацію індивідуальної роботи з викладачами;
- проведення одноденного семінару-практикуму «Використання інформаційних технологій у процесі формування розвитку самовдосконалення майбутніх лікарів»;
- орієнтацію на самоосвіту викладачів у напрямі вирішення проблеми підготовки до використання ІТ в освітньому процесі.

Зауважимо, що зміст семінару-практикуму (теми «Професійна компетентність викладача. Науково-методична робота у медичних ЗВО», «Організація інформаційно-освітнього середовища в навчальному закладі», «Використання інтернет-ресурсів в організації дистанційного навчання, самостійної (практичної, позааудиторної) роботи студентів») підібрано з урахуванням вирішення таких завдань:

- сприяти формуванню у викладачів медичних ЗВО розуміння необхідності використовувати інформаційних технологій в сучасному освітньому процесі;
- продемонструвати на прикладі конкретних веб-ресурсів роль, значення і переваги ІТ, які будуть ефективними під час формування розвитку самовдосконалення майбутніх лікарів;
- забезпечити ознайомлення викладачів із сучасними ІТ та їх дидактичними можливостями, які доцільно на повну потужність використати у навчальному процесі вивчення дисциплін загальної та професійної підготовки.

Третя педагогічна умова – *впровадження різнорівневого підходу до застосування ІТ під час навчального процесу.*

В попередньому питанні ми вже визначили рівнів готовності майбутніх лікарів до самовдосконалення засобами інформаційних

технологій, а саме: базовий (репродуктивний), достатній (евристичний), творчий (креативний).

Спираючись на особистісно зорієнтований підхід, відповідно до кожного з рівнів нами було розроблено ряд практичних завдань з використанням сучасних ІТ для розвитку самовдосконалення.

Завдання. Визначити середнє арифметичне, середнє квадратичне відхилення, помилку репрезентативності, моду й медіану результатів вимірювання швидкості кровотоку 8 пацієнтів до наркозу.

Відповідно до рівнів:

- базовий (репродуктивний) рівень – зробити розрахунки в зошиті за допомогою формул;
- достатній (евристичний) – частково скористатись програмним пакетом MSExcel;
- творчий (креативний) – до розв'язання поставлених цілей потрібно застосувати статистичний пакет аналізу даних MSExcel.

Четверта педагогічна умова – це *організація самостійної позааудиторної діяльності студентів засобами інформаційних технологій з метою їхнього саморозвитку.*

Формуванню готовності майбутніх лікарів до самовдосконалення засобами ІТ сприяє розробка та впровадження у медичному освітньому закладі спеціально розробленої програми позааудиторних заходів. У педагогічному словнику «позааудиторна робота» визначається як спеціально організовані й цілеспрямовані позааудиторні заняття, метою яких є поглиблення та розширення знань, отриманих в умовах навчального процесу, формування творчих інтересів, різноманітних умінь і навичок. Слід зазначити, що роль ІТ у професійній підготовці майбутніх лікарів постійно зростає, сприяючи підвищенню інтересу до самих ІТ, їх використання в професійній діяльності, розв'язання широкого кола дослідницьких навчальних завдань. Позааудиторна діяльність студентів із використанням ІТ сприяє не тільки більш якійсній підготовці випускників ЗВО до професійної діяльності в інформаційному суспільстві, а й формуванню розвитку самовдосконалення фахівця.

Для організації цієї діяльності на кафедрі медичної фізики та інформаційних технологій №2 Донецького національного медичного університету був створений студентський науковий гурток.

Основними завданнями студентського наукового гуртка є :

- залучення студентів-медиків до активної науково-дослідної роботи з проблемних питань за програмою наукових досліджень кафедри;
- організація науково-дослідної роботи здобувачів вищої медичної освіти;

– сприяння підвищенню творчої активності студентів, розвитку їх умінь і навичок у науково-дослідній діяльності;

– допомога студентам у реалізації їх внутрішніх потреб у самовдосконаленні, саморозвитку, самовираженні, повазі, розвитку творчих здібностей;

– розвиток у студентів вміння організовувати й проводити наукові заходи із залученням широкого кола фахівців у галузі медицини;

– надання студентам новітньої інформації з сучасних досягнень ІТ в медицині, здійснювати обмін інформацією між студентами за темами наукових досліджень. На базі наукового гуртка систематично організовуються міжнародні конференції, круглі столи та семінари за темами: «Використання сучасних інформаційних технологій у діагностиці та лікуванні соціально значущих захворювань» і «Медична реабілітація різних захворювань із застосуванням ІТ», «Актуальні питання та перспективи проведення діагностики захворювань» та інші. Отже, за рахунок залучення студентів до участі в наукових гуртках, міжнародних та всеукраїнських конференціях, круглих столах та семінарах буде спонукати майбутніх фахівців до використання ІТ з метою їх саморозвитку.

Четверта педагогічна умова – це забезпечення активного використання студентами програм МКХ-10, ІСРС-2 та «Мала експертна система 2.0».

Міжнародна статистична класифікація хвороб (МКХ-10) є основним інструментом статистичних розробок інформації про здоров'я населення і діяльності закладів охорони здоров'я. Її застосування забезпечує єдність збирання і можливість порівняння даних про здоров'я населення, поширеність захворювань і їхню епідеміологію як в межах однієї країни, так і в різних країнах світу.

Наприклад, використання кодів МКХ-10 при кодуванні пацієнтів з підозрою чи підтвердженням COVID-19: U07.1 «2019-nCoV гостра респіраторна хвороба» – використовується у якості супутнього діагнозу зі статусом «заключний» для підтверджених випадків. *Ситуаційні рекомендації щодо кодування в МКХ-10 та ІСРС-2.*

Ситуація. Пацієнт повернувся з країни, де виявили COVID-19. Симптомів немає, але пацієнт має страх захворіти на коронавірус, тому телефонує сімейному лікарю для визначення подальших дій. Сімейний лікар надав консультацію та вказав на подальший алгоритм дії (самоізоляція та спостереження за загальним станом, в разі погіршення самопочуття сповістити або сімейного лікаря, або телефонувати на 103, коли виникне

підвищена температура тіла, сухий кашель та утруднене дихання).

За допомогою програм «Мала експертна система» студенти знайомляться з основними принципами роботи експертної системи, які призначені для проведення консультації з користувачем у будь-якій прикладній галузі (на яку налаштована завантажена база знань) з метою визначення ймовірності можливих результатів, програма «Домашній лікар» здатна визначити захворювання, дати його опис, симптоматику та методи лікування;

П'ята педагогічна умова – впровадження у навчальний процес моніторингу рівнів розвитку самовдосконалення засобами інформаційних технологій серед студентів.

Моніторинг в освіті – це спеціальна система збору, обробки, зберігання і поширення інформації про стан освіти, прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й основних тенденцій її розвитку та розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень стосовно підвищення ефективності функціонування освітньої галузі.

В контексті нашого дослідження, враховуючи діяльнісний підхід, моніторинг рівнів розвитку самовдосконалення засобами інформаційних технологій серед студентів ми можемо впровадити за рахунок тестування.

Наприклад, із наведених нижче переваг обрати ту, яка не відноситься до скринінгових діагностичних систем:

- а) ефективність;
- б) повна заміна процесу профогляду;
- в) одержання інформації про стан лише одного пацієнта;
- г) економія часу;
- д) використання високовартісної апаратури.

Дотримання виділених педагогічних умов сприяє усвідомленню викладачем своєї професійної сутності, ефективному самовдосконаленню, самореалізації та самоактуалізації, коли педагог вищої школи перетворюється на творця своїх життєвих і професійних обставин, самовизначається в професійній діяльності.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Отже, проаналізувавши різні точки зору дослідників стосовно трактування даного феномену, очевидно, що педагогічні умови в контексті нашого дослідження досі не розглядалися. Тож, виходячи з аналізу цілої низки доробків та з власного практичного досвіду ми визначаємо педагогічні умови розвитку самовдосконалення майбутніх лікарів засобами ІТ як комплекс взаємообумовлених і взаємозалежних інформаційних чинників та методичних заходів педагогічного процесу, що забезпечують

оновлення змісту навчання, застосування новітніх методик й технологій, цілеспрямоване формування у майбутніх фахівців компонентів педагогічної компетентності та, як результат, – підвищення якості розвитку самовдосконалення до майбутньої професійної діяльності [5].

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Алексюк А. М. Аюрзанайн А. А., Підкасистий П. І. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання : навч. посіб. / А. М. Алексюк, А. А. Аюрзанайн, П. І. Підкасистий та ін. К. : ІСДО, 1993. 336 с.

2. Демянчук М. Р. Педагогічні умови підготовки майбутніх бакалаврів медсестринської справи на засадах компетентнісного підходу / М. Р. Демянчук // *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні науки. 2015. № 1 (48). С. 108-112.

3. Дудіна О. В. Сучасний стан та розвиток підготовки магістрів медичної галузі в закладах вищої освіти Китаю. *Вісник Запорізького національного університету*: Зб. наук. праць. Педагогічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2020. № 2. (35). С. 95-99. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-2-15>

4. Федорова О. Ф. Некоторые вопросы активизации учащихся в процессе теоретического и производственного обучения / О. Ф. Федорова. – М. : Высшая школа, 1970. 301 с.

5. Haborets O. A. The development of future physicians self-improvement by means of information technology / Olha A. Haborets, Victoria V. Krasnoschok, Myroslava V. Pyshnohub // *Geintecrevistageintec-gestaoinovacao etecnologias*. 2021. Vol. 11. № 4 (2021). P. 2400-2408.

REFERENCES

1. Aleksyuk, A. M. Ayurzanayn, A. A., Pidkasytyy, P. I. (1993). *Orhanizatsiya samostiyanoi roboty studentiv v umovakh intensyfikatsiyi navchannya* [Organization of independent work of students in terms of intensification of education] : navch. posib. / A. M. Aleksyuk, A. A. Ayurzanayn, P. I. Pidkasytyy ta in. K. : ISDO. 336 s.

2. Demyanchuk, M. R. (2015). *Pedahohichni umovy pidhotovky maybutnikh bakalavriv medsestryns'koyi spravy na zasadakh kompetentnisonoho pidkhodu* [Pedagogical conditions for the training of future bachelors of nursing on the basis of competence approach]. *Naukovyy visnyk Mykolayivs'koho*

natsional'noho universytetu imeni V. O. Sukhomlyns'koho. *Pedahohichni nauky*. № 1 (48). S. 108-112.

3. Dudina, O. V. (2020). *Suchasnyy stan ta rozvytok pidhotovky mahistriv medychnoyi haluzi v zakladakh vyshchoyi osvity Kytayu* [The modern state and development of training of masters of the medical field in higher education institutions in China] *Zb. nauk. prats'*. *Pedahohichni nauky. Zaporizhzhya: Zaporiz'kyy natsional'nyy universytet*. № 2. (35). S. 95-99.

4. Fedorova, O. F. (1970). *Nekotoryye voprosy aktivizatsii uchashchikhsya v protsesse teoreticheskogo i proizvodstvennogo obucheniya* [Some questions of the activation of students in the process of theoretical and industrial training]. M. : Higher School. 301 s.

5. Haborets, O. A. The development of future physicians self-improvement by means of information technology. *Geintecrevistageintec-gestaoinovacao etecnologias*. 2021. Vol. 11. № 4 (2021). P. 2400-2408.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ГАБОРЕЦЬ Ольга Андріївна – доктор філософії, асистент кафедри фундаментальних дисциплін Донецького національного медичного університету.

Наукові інтереси: інформаційні технології, медична інформатика, самовдосконалення лікарів.

ДУДІНА Оксана Валеріївна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри мовних та гуманітарних дисциплін № 2 Донецького національного медичного університету.

Наукові інтереси: методика викладання англійської мови за професійним спрямуванням у вищій школі, особливості підготовки магістрів у галузі медицини, зарубіжний досвід підготовки фахівців.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

GABORETS Olga Andriivna – Doctor of Philosophy, Assistant of the Department of Fundamental Disciplines, Donetsk National Medical University.

Circle of scientific interests: information technologies, medical informatics, self-improvement of doctors.

DUDINA Oksana Valeriyivna – Candidate of Pedagogical Sciences, lecturer of the Department of Languages and Humanities № 2, Donetsk National Medical University.

Circle of scientific interests: methods of teaching English for professional purposes in higher education, peculiarities of training masters in medicine.

Стаття надійшла до редакції 14.01.2022 р.